

JÄRFÄLLA KOMMUN

Likabehandlingsarbete

Årlig rapport

Mars 2016

Barn- och ungdomsförvaltningen
Tove Briell

Dnr Bun 2016/117

SAMMANFATTNING

Den årliga rapporten om likabehandling är en del av barn- och ungdomsförvaltningens systematiska kvalitetsarbete och syftar till att belysa förskolors och grundskolors arbete med lika rättigheter för alla barn och elever. I årets rapport presenteras bland annat hur arbetet fortskridit i kommunens likabehandlingsnätverk för förskola och grundskola samt hur många inrapporterade fall av kränkande behandling enheterna skickat till huvudmannen. Sammanlagt för år 2015 har 160 händelser om kränkande behandling rapporterats till huvudmannen. Enligt kommunens arbetsmiljö- och fastighetssamordnare har enheterna blivit bättre på att rapportera händelser, men i förhållande till antalet barn och elever i Järfälla kommun, är det fortfarande få anmälda incidenter överlag.

Den nationella statistiken visar att anmälningarna endast ökat marginellt i antal. Den lokala statistiken för Järfälla kommun visar att antalet anmälningar minskat marginellt jämfört med föregående år. Klagomålen som inkommit till barn- och ungdomsförvaltningen har ökat.

I samband med att föregående års årliga likabehandlingsrapport lades fram, framförde barn- och ungdomsnämnden de områden där man önskade att åtgärder skulle vidtas för att komma till rätta med problemen. Dessa områden var:

- Att skapa bättre förutsättningar för ett gott bemötande av föräldrar, barn och elever i förskola och skola.

För att komma till rätta med detta har man bland annat använt sig av det kommungemensamma dokumentet ”Tillsammans tar vi ansvar”.

Likabehandlingssamordnarna har fått en föreläsning av en socialpedagog ifrån Järfälla barn- och elevhälsa om lågaffektivt bemötande.

- Att öka skolelevs delaktighet i utformandet av likabehandlingsplanerna.

Den samlade bilden bland samordnarna i kommunens likabehandlingsnätverk är att eleverna är och har varit delaktiga i framtagandet av likabehandlingsplanerna. Dock behöver skolpersonalen hjälpa eleverna att förankra förståelsen för arbetet.

- Verka för att rutinen för anmälan om kränkande behandling följs och att sådana händelser anmäls enligt skollagen, 6 kap 10§.

Rutinerna för hur rapportering av kränkande behandling har repeterats både vid chefsträffar och i likabehandlingsnätverken. En del skolor har anlitat barn- och ungdomsförvaltningens arbetsmiljö- och fastighetssamordnare för att särskilt gå igenom det incidentrapporteringssystem som finns för detta. Antalet anmälda händelser är fortsatt lågt. Det pågår ett arbete med att omarbete rapporteringssystemet så att det blir lättare att använda.

Eftersom den sistnämnda punkten fortfarande inte är uppfylld bör ytterligare åtgärder vidtas för att detta åtgärdas under innevarande och kommande läsår. Övrigt fokusområde bör ligga på ökad trygghet på skoltoaletterna och i dusch- och omklädningsrummen i de fristående och kommunala grundskolorna som finns i kommunens lokaler.

1. BAKGRUND

Förskolan och skolan har i uppdrag att förmedla kunskap och värden. I arbetet med värdegrunden ingår att skapa en förskola och skola fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Värdegrundsuppdraget har olika dimensioner – dels har barnen och eleverna rättigheter här och nu och dels ska de förberedas för ett framtida liv som aktiva samhällsmedborgare.

Enligt skollagen och diskrimineringslagen (2008:567) ska förskolor och skolor arbeta aktivt och målinriktat för att förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Detta arbete ska formuleras i en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling. Det är viktigt att tydliggöra att det är ett likabehandlingsarbete som ska bedrivas och genomsyra verksamheten och att själva planen är en dokumentation över hur arbetet bedrivs och utvärderas.

Funktionen barn- och elevkonsulent inom barn- och ungdomsförvaltningens centrala förvaltning har i uppdrag att på olika sätt stödja arbetet med likabehandling och motverkande av kränkningar. På individnivå arbetar barn- och elevkonsulenterna stödjande gentemot verksamheterna och på organisations- och systemnivå svarar barn- och elevkonsulenterna för rådgivning, information och utbildning kring de aktuella frågorna. Utöver detta handlägger barn- och elevkonsulenterna anmälningsärenden till Skolinspektionen och Barn- och elevombudet.

2. SYFTE

Den årliga rapporten om likabehandling är en del av barn- och ungdomsförvaltningens systematiska kvalitetsarbete och syftar till att belysa förskolors och grundskolors arbete med lika rättigheter för alla barn och elever. De utvecklingsområden som framkommer genom rapportens sammanväganden ligger sedan till grund för kommande års arbete.

3. SKRIVELSER SOM BERÖR LIKABEHANDLINGSPÅRBEDET

Under 2015 har ett kommungemensamt dokument och en rapport tagits fram som berör likabehandlingsarbetet; ”Översyn av skoltoaletter” och ”Tillsammans tar vi ansvar”.

Översyn av skoltoaletter

Elever i Järfälla kommun har genom de årliga barnhearingarna under flera år uttryckt missnöje med skoltoaletterna och duschmiljöerna/omklädningsrummen i sina skolor. Barn- och ungdomsnämnden gav mot bakgrund av detta barn- och ungdomsförvaltningen i uppdrag att göra en översyn av det aktuella läget samt att föreslå åtgärder.

Översynen visade att det finns skolor med mer eller mindre stora behov av att rusta upp sina skoltoaletter. Det framkom också indikationer på att det idag finns för få toaletter i flera skolor, att städningen av skoltoaletterna behöver ses över, samt att elevernas känsla av otrygghet i hög utsträckning handlar om att toalettdörrarnas lås går att öppna utifrån. För duschmiljöerna är det ett stort problem att flera elever inte vågar duscha med rädsla för att bli filmade, samt att det ofta är oroligt i omklädningsrummen.

Rapporten godkändes av nämnden i december 2015 och de förslag på åtgärder som presenterades där arbetar man nu inom förvaltningen med att verkställa. De åtgärder som involverar likabehandlingsarbetet ställer krav på att likabehandlingssamordnarna för respektive enhet i grundskolan under nuvarande och kommande läsår ska vidta extra åtgärder för att komma tillrätta med den oro och otrygghetsproblematik som finns både på skoltoaletterna och i duschutrymmen och omklädningsrum i skolorna. De extra åtgärderna ska baseras på vad enheternas kartläggning visar. Detta arbete ska dokumenteras och rapporteras till barn- och elevkonsulenten som i sin tur rapporterar en samlad beskrivning av hur arbetet fortskridit genom nästa årliga likabehandlingsrapport.

Tillsammans tar vi ansvar

I 2013/14-års kvalitetsuppföljningar, då kallade enhetskonsultationer, var det flera enheter som efterlyste en diskussion om ansvarsfördelningen mellan professionen, vårdnadshavaren och barnet eller eleven. Diskussionen handlar om det som har kallats ”det sociala kontraktet”. Bakom begreppet ”det sociala kontraktet” döljer sig en tanke att det finns en överenskommelse mellan olika parter, i detta fall föräldrar, barn och elever samt pedagoger, om vad som kan förväntas av varandra i den pedagogiska verksamheten.

Under våren 2015 gjordes en översyn av det kommungemensamma arbetet med det sociala kontraktet. I samband med den reviderade upplagan av ”Trygghet och arbetsro” uppdaterades texten som handlar om berört område. Under rubriken ”Tillsammans tar vi ansvar” återfinns ett material som har kunnat användas vid till exempel föräldramöten, elevsamtal och andra forum som handlar om ansvar och förväntningar i förskolan och skolan.

Generellt kan sägas att det har bedrivits och bedrivs ett arbete kopplat till det sociala kontraktet bland enheterna, om än i olika utsträckning. Det finns en vilja att ta fram gemensamma spelregler som alla kan ställa upp på även om mycket behöver förtydligas. Både för förskola och grundskola är begreppet i allra högsta grad relevant då flertalet enheter har påtalat att föräldrainflytandet behöver diskuteras - hur kan man finna en balans där föräldrar har inflytande men samtidigt inte går in i professionens roll och vardag?

I samband med att en uppföljning av arbetet gjordes i december framkom att rektorer och förskolechefer fortsatt att arbeta med frågorna, främst i samband med höstens föräldramöten. De beskrev att det tyckte att det hade varit användbart och ett bra avstamp i dialogen kring ansvarsfördelning och förväntningar. Nästan alla tyckte att det var för tidigt att uttala sig om de sett några generella effekter och underströk vikten av att detta behöver hållas levande och arbetas med kontinuerligt.

Från den centrala förvaltningens håll påbörjades ett arbete under våren med att ta fram ett kompetensutvecklingsförslag som syftade till att stödja skollära i arbetet med de bakomliggande orsakerna till att ”Tillsammans tar vi ansvar” togs fram. På grund av omorganisationen i förvaltningen har detta fått vänta. Genom att återuppta arbetet med detta kan kunskaper erbjudas skollära inom områden de själva uttryckt att de önskar fördjupad förståelse inom. Detta gäller främst för att nå bättre samarbete i relation till de barn/elever och föräldrar där utamningarna kan vara större än vanligt.

4. KVALITETSSÄKRING GENOM LIKABEHANDLINGSNÄTVERKEN

De kommunala verksamheterna startade läsåret 2013/2014 två likabehandlingsnätverk, ett för förskola och ett för grundskola. Det är kommunens barn- och elevkonsulent som håller i dessa sammankomster och bidrar med aktuell information. De fristående förskolorna ges återkoppling kring likabehandlingsarbetet i samband med de tillsynsbesök som genomförs vartannat eller vart tredje år.

Deltagarna i nätverket är likabehandlingssamordnare som av sin chef har fått i uppdrag att driva likabehandlingsarbetet inom sin verksamhet. Alla kommunala för- och grundskolor ska ha representation i nätverket. Syftet med nätverket är att kvalitetssäkra likabehandlingsarbetet, möjliggöra och främja erfarenhetsutbyte samt att likabehandlingssamordnarna förmedlar vidare nyheter till sin egen verksamhet.

4.1 Fokus läsåret 2015/2016

Inom nätverken har man genom åren delat erfarenheter kring flera olika områden, mobbning, maktlekar och jämställdhetsfrågor är några exempel. Man har också arbetat med nätmobbning. Då detta fortfarande är ett problemområde kvarstår det som en utmaning för skolorna att hantera.

Inom både förskole- och grundskolenätverken har det, baserat på förra årets slutsatser genom denna rapport, funnits en stark vilja bland samordnarna att följa upp de utvecklingsområden som då uppmärksammades och som barn- och ungdomsnämnden givit den centrala förvaltningen i uppdrag att tillsammans med enheterna undersöka vidare och åtgärda. Dessa utvecklingsområden har varit: bemötande, delaktighet i utformandet av likabehandlingsplaner samt rapportering av kränkande behandling.

Bemötande

Baserat på att föräldrar, genom föregående års klagomåls- och anmälningsärenden, uttryckte ett missnöje med hur de blivit bemötta av chefer och/eller personal i förskolan eller skolan gav Barn- och ungdomsnämnden den centrala förvaltningen i uppdrag att arbeta för att åtgärda detta. Detta är givetvis svårt att nå omedelbara och mätbara resultat kring, men några insatser har gjorts för att komma framåt i den processen. Ett sådant arbete har varit arbetet med att använda ”Tillsammans tar vi ansvar” i mötet med föräldrar och elever. Detta har lyfts på olika sätt, varav ett har varit genom nätverken. Sammanfattningsvis menade samordnarna att det fanns några viktiga åtgärder att vidta för att föräldrarna ska kunna känna att de får ett gott bemötande: återkoppling, tydliga rutiner för när och hur samtal kan äga rum. Inte minst beskrevs det som en framgångsfaktor i relationen mellan pedagoger och föräldrar när pedagogerna berättar om positiva saker som har hänt eleverna och barnen.

Den andra träffen för läsåret ägnades åt att ta del av en föreläsning om lågaffektivt bemötande av Åsa Davidsson, socialpedagog på Järfälla barn- och elevhälsa. Föreläsningen baserades på Bo Hejlskov Elvéns och Ross Greens teorier om hur man genom medvetna val i dialog med andra individer kan främja goda lösningar där alla går vinnande ur samtalet. Föreläsningen var mycket uppskattad och flera samordnare kontaktade Åsa för att komma och föreläsa på deras enheter.

Öka skolelevs delaktighet i utformandet av likabehandlingsplanerna.

I Rädda Barnens undersökning *Ung röst* deltog cirka 500 elever i Järfälla kommun. Där framkom att endast sex procent av eleverna ansåg att de varit delaktiga i utarbetandet av likabehandlingsplanerna. Detta lyftes i föregående års rapport om likabehandling som ett utvecklingsområde och har diskuterats i nätverken.

Nätverkssamordnarna framförde att den låga siffran för elevernas delaktighet i utarbetandet av likabehandlingsplanerna- sex procent, kunde förklaras med hur frågan var ställd eftersom det är svårt att hjälpa eleverna att koppla samman begreppen med det faktiska innehållet. Alla samordnare kunde bekräfta att eleverna och barnen varit och är delaktiga i utformandet av likabehandlingsplanerna. Några trodde dock att eleverna skulle kunna göras mer delaktiga om de får känna att de "äger" texten och innehållet själva. På någon skola planerar man därför att involvera eleverna i själva skrivandet av planen framöver. Andra exempel på hur man kan jobba med detta togs upp. Exempelvis beskrevs det från en skola att personalen gestaltar genom att dramatisera olika problemsituationer för eleverna och sedan diskuterar med barnen vad de tycker och känner för att sedan använda detta i arbetet med att upprätta och sammanställa likabehandlingsplanen. Det är sammanfattningsvis nätverkssamordnarnas bedömning att eleverna är delaktiga i utformandet av likabehandlingsplanerna, men att utmaningen ligger i att hjälpa dem att förstå att de är delaktiga i framtagandet och utformandet av likabehandlingsplanerna.

Verka för att rutinen för anmälan om kränkande behandling följs och att sådana händelser anmäls enligt skollagen, 6 kap 10§.

Den sista punkten som handlar om att verka för att rutinerna mot kränkande behandling följs och rapporteras i enlighet med vad lagen föreskriver diskuterades under läsårets första träffar. Rutinerna för rapportering av kränkande behandling har repeterats både vid chefsträffar och i likabehandlingsnätverken. En del skolor har anlitat barn- och ungdomsförvaltningens arbetsmiljö- och fastighetssamordnare för att särskilt gå igenom det incidentrapporteringssystem som finns för detta. Den samlade bedömningen är att antalet anmälda händelser är fortsatt låg. Det pågår ett arbete med att omarbete rapporteringssystemet så att det blir lättare att använda. Detta beräknas vara klart i läsårsstarten för 2017/2018. I årets rapport redovisas alla inrapporterade händelser som gäller kränkande behandling för förskola, fritidshem och grundskola, fördelat på respektive enhet (se nedan).

4.2 Kvalitetsuppföljning, likabehandlingsplaner

I samband med att verksamhetscheferna, chef för Utveckling och stöd och barn- och ungdomsdirektören årligen besöker enheterna i kommunen granskas enheternas likabehandlingsplaner av barn- och elevkonsulenter. Barn- och elevkonsulenter ger skriftlig återkoppling gällande likabehandlingsplanerna vilket förmedlas vidare till förskolechef och/eller rektor i samband med besöket. Sammanfattningsvis håller likabehandlingsplanerna god kvalitet, men i några fall har kartläggningsarbetet påbörjats för sent, vilket har inneburit att giltiga planer inte funnits på plats vid terminsstart. Det är av yttersta vikt att alla enheter har god systematik i detta arbete så att lagkravet om att ha en plan baserad på aktuell kartläggning bland barnen och eleverna finns att utgå ifrån under hela läsåret. Flera av verksamheterna hade inte synliggjort skärpningen av diskrimineringslagen gällande tillgänglighet i sina likabehandlingsplaner. Detta ska finnas med i planerna.

5. KRÄNKNINGÄRENDE I JÄRFÄLLA KOMMUN, JAN 2015- DEC 2015

Sammanlagt har 160 händelser om kränkande behandling registrerats och skickats till huvudmannen mellan 1 januari 2015 och 31 december 2015. Utöver detta har, enligt uppgifter till den centrala förvaltningen, cirka fem- tio händelser inträffat och dokumenterats hos förskolan eller skolan, utan att ha skickats till huvudmannen.

Enhet	Hot och våld/våld fr annan elev	Psykosocial skada/annan kränkande behandling	Hot och våld/hot/tvång av annan elev	Hot och våld/hot/tvång av extern person	Psykosocial skada/mobbning	Psykosocial skada/trakasserier	Hot och våld/tvång av personal	Tillbud att bli skadad av person
Aspnässkolan	1	2						
Barkarbyskolan	5	5	1			1		
Berghemskolan	17	3	2		1	1		
Björkeby	8 händelser enl uppgift rapporterade via blankett men ej med i statistiken							
Fastebol-Högby	8	1				3		
Fjällen	2	6						
Herresta/Karlslund	4							
Iljansboda								
Kolarängen	1	3						
Källtorp	1							
Lund	3	1		1				
Mälarskolan		1	2	1				
Neptuni	4	8	2		2	5		
Nyberg								
Olovslund	15	3	3					
Sandvik		2				1		
Skälby	2		2				1	
Tallbohov	2		1					
Ulvsättra	3		1					1
Vattmyra	11	3	4					

Viksjo	3	3	1					
--------	---	---	---	--	--	--	--	--

Fördelning av olika händelser:

Hot och våld/våld från annan elev	82st
Psykosocial skada/annan kränkande behandling	41st
Hot och våld/hot/tvång av annan elev	18st
Psykosocial skada/trakasserier	11st
Hot och våld/ hot/tvång av extern person	3st
Psykosocial skada/mobbning	3st
Tillbud att bli skadad av person	1st
Hot och våld/tvång av personal	1st

De flesta ärenden som rapporterats handlar om olika situationer när en elev på olika sätt hotat eller slagit en annan elev. Av skolpersonalens rapportering att döma sker de flesta händelser mellan lektioner, på raster och i samband med förflyttningar mellan olika aktiviteter. Ett exempel på det kan vara på väg till idrotten eller på väg in från rasten. Enligt det som rapporteras av personalen är ”bristande tillsyn av personal” den vanligast angivna orsaken till att händelsen inträffat. Detta stämmer överens med bilden av att händelser sker i miljöer och sammanhang där få vuxna ska ha uppsikt över flera barn som är utspridda över en större yta. För barn och elever som är i stort behov av struktur och förutsägbarhet utgör dessa så kallade ”mellanrumstider” en hög risk för att händelser ska uppstå. När det gäller psykosocial skada så handlar dessa händelser främst om olika typer av ret, glåpord kopplat till utseende samt utfrysning. I dessa står ofta ingen tydlig orsak till det inträffade. Hot/tvång av annan elev består till största del av hot som uttryckts i affekt. I flera av de händelserna har elever fått tag i knivar som de använt att hota med. Bland de händelser som faller under psykosocial skada/ trakasserier- har elever sagt elaka och nedsättande kommentarer om någons hudfärg. I några av fallen gäller de rapporterade händelserna beskrivningar av elever som känt sig utsatta under längre tid.

Gällande ovan statistik bör nämnas att LISA-systemet, där dessa händelser har rapporterats, endast omfattar sådana händelser som sker under skolpliktstid. Detta innebär att förskola och fritidshem egentligen inte behöver rapportera händelser där. För dem finns andra rutiner. En del av dessa har ändå valt att rapportera i LISA. Av dessa går det inte av statistiken att i detalj utläsa vilka händelser som skett på fritidshemstid eftersom flera händelser sträcker sig över både skol- och fritidshemstid. Både skola, fritidshemmen och förskolorna ska rapportera händelser genom att skicka in kopia av incidentrapport till huvudmannen. Det har kommit in för få incidentrapporter från förskola och fritidshem till huvudmannen för att denna statistik ska kunna analyseras. Ett förmodande är att det finns händelser dokumenterade i de olika verksamheterna, men att dessa inte har kommit huvudmannen till del. I samband med sammanställandet av denna rapport ombads verksamheterna att inkomma med sådana uppgifter, men detta är ett utvecklingsområde.

Det som är mest framträdande i statistiken över registrerade händelser är att det mellan de olika enheterna är stora skillnader i antal inrapporterade händelser. Det finns anledning att tro att en del händelser inte har registreras, trots att de enligt skollagen, kap 6 ska göras. Detta antagande stämmer överens med den bild som

framträder i samband med de ärenden som inkommer till kommunen då vårdnadshavare anmäler till Skolinspektionen. I flera av dessa fall har det inte upprättats incidentrapporter kring händelserna bakom anmälningarna. Ibland har incidentrapport skrivits men inte skickats vidare till huvudmannen. I samtal med en del förskolechefer och rektorer framträder bilden att det råder oklarheter kring hur man definierar vad som är en kränkning.

Detta väcker funderingar kring hur barn- och ungdomsförvaltningen kan arbeta vidare med att säkerställa att:

- alla anställda är väl förtrogna med anmälningsplikten och tar ansvar för att denna följs, enligt Skollagen, kap 6 § 10,
- att alla anställda är väl förtrogna med Järfälla kommuns rutiner för anmälan av kränkande behandling och tar ansvar för att denna följs
- alla förskolechefer och rektorer är väl insatta i deras övergripande och särskilda ansvar enligt punkterna ovan och tar ansvar för att dessa följs
- huvudmannen säkerställer att alla anställda har fått utbildning i LISA-systemet samt förbättrar de administrativa rutinerna.

6. ANMÄLNINGSÄRENDEN TILL SKOLINSPEKTIONEN

6.1 Anmälningsförfarande

Det är Skolinspektionen som tar emot anmälningar gällande upplevda missförhållanden i förskolan och skolan. Bakom anmälan står oftast en vårdnadshavare, men det är fritt för vem som helst att anmäla till Skolinspektionen. Det första som kontrolleras är om anmälan först har skickats till huvudmannen. När det framkommer att en anmälare inte först gått via huvudmannens klagomålshantering beslutas det i de allra flesta fall att huvudmannen själv får ta över utredningen.

Av de anmälningar som Skolinspektionen väljer att hantera görs det en utredning kring vad anmälningarna handlar om. Beroende på ärendets innehåll skickas det sedan vidare till den instans eller myndighet som är bäst lämpad att utreda vidare. De anmälningar som gäller kränkande behandling skickas alltid vidare till Barn- och elevombudet för utredning.

6.2 Anmälningar till Skolinspektionen och Barn- och elevombudet - hela riket

Skolinspektionen publicerade i februari i år statistik över de anmälningsärenden som inkommit till Skolinspektionen och Barn- och elevombudet. Statistiken visar att anmälningarna under 2015 har ökat marginellt från föregående år. Det är anmälningar om upplevd kränkande behandling som utgör störst del av de anmälningar som kommer in, följt av anmälningar där anmälaren upplever att en elev inte får det stöd i skolan som eleven behöver.

I de beslut som har fattats av Skolinspektionen och Barn- och elevombudet har det också skett en ökning med 33 procent av andelen fall där kritik riktats mot förskolorna och skolorna. Kritiken har då oftast gällt att det konstaterats att

kränkningar ägt rum. Det har i flera fall också konstaterats att anmälningsskyldigheten hos ansvariga i skolan inte har följts, trots lagens föreskrifter.

Av de inkomna anmälningsärendena för 2015 är det fortsatt pojkar i grundskolan som är överrepresenterade bland anmälningarna. De anmälningar som inkommer för flickors räkning handlar som för pojkarna i huvudsak om kränkande behandling eller otillräckligt stöd. Gentemot de andra skolformerna som exempelvis förskolan riktas inte lika många anmälningar, dock handlar de anmälningar som inkommer också oftast om kränkande behandling eller otillräckligt stöd. Av de totalt 4 035 anmälningar om upplevda missförhållanden som Skolinspektionen och Barn- och elevombudet tog emot år 2015 konstaterades brister i 1 351 stycken.¹

6.3 Anmälningar till Skolinspektionen och Barn- och elevombudet –

Grundskolor	Anmälningar		
Fjällen	KB	kritik/föreläggande	avslutat
	KB	kritik/föreläggande	öppet
	KB- personal		öppet
Fastebol	KB- personal	kritik/föreläggande	avslutat
Aspnäs	KB	kritik/föreläggande	avslutat
	KB-personal		öppet
Källtorp	Rätt till utbildning/	nedlagt elev bytt skola	
Olovslund	SS	föreläggande	öppet
	KB	kritik/föreläggande	avslutat
Viksjö	SS	kritik/föreläggande	öppet
Karlslund	KB	kritik/föreläggande	avslutat
Förskolor			
Allmogen	SS		öppet

KB- kränkande behandling

SS- särskilt stöd

Ovan redovisas 2015 år anmälningsärenden som har utretts eller där utredning fortfarande pågår av Skolinspektionen eller Barn- och elevombudet. Barn- och elevombudet utreder enbart ärenden som gäller kränkande behandling.

Under år 2015 har tolv anmälningar riktade mot Järfälla kommuns för- och grundskolor inkommit. För 2014 inkom tretton anmälningar. Ett av de tolv ärendena som gällde rätt till utbildning avskrevs då eleven bytte skola. Av de elva återstående ärendena har det konstaterats brister i sju fall och kommunen har begärts inkomma med beskrivningar över hur man arbetat för att åtgärda dessa. Tre ärenden är ännu inte färdigutredda. Sammanlagt har slutgiltigt beslut fattats i fem fall.

¹ <http://www.skolinspektionen.se/sv/Statistik/Statistik-om-anmalningar/anmalningar-och-beslut-2015/>

Av de anmälningar som inkommit har åtta handlat om upplevd kränkande behandling (fyra flickor, fyra pojkar) och i dessa har brister konstaterats av BEO i sex av fallen. De övriga två är inte färdigutredda. I tre av fallen har kränkningarna utförts av personal. Kritiken som har framförts har gällt skolans skyldighet att utreda om kränkning har ägt rum, att följa upp händelser, att vidta åtgärder för att motverka upplevda kränkningar, att händelser inte har rapporterats till rektor eller att rektor inte rapporterat till huvudmannen. Det finns också ett fall där huvudmannen kritiserats för att en skola ej haft giltig likabehandlingsplan.

Tre fall gäller särskilt stöd (två pojkar, en flicka) och i dessa har det riktats kritik mot skolan och huvudmannen för att behov om särskilt stöd ej har utretts samt att åtgärdsprogram inte har utvärderats.

En anmälan som gällde hög sjukfrånvaro bland personal delegerades till huvudmannen att utreda. Mer om denna i stycket nedan.

7. Klagomål

Grundskolor	Klagomål
Karlslund	frånvaro av personal
Viksjö	SS
	SS
Förskolor	
Aspnäs förskola	SS
Gårds förskola	Bristande tillsyn

SS-särskilt stöd

Av de fem ärenden som under 2015 hanterades i Järfälla kommuns egen klagomålshantering hos barn- och ungdomsförvaltningen handlade tre om otillräckligt stöd i för- eller grundskolan. De två övriga klagomålen gällde bristande tillsyn och frånvaro av personal. Av dessa är det endast det sistnämnda som ursprungligen var en anmälan till Skolinspektionen, men som gav kommunen i uppdrag att utreda. De övriga fyra klagomålen har föräldrarna skickat in direkt till Järfälla kommun för att få utrett efter att de ansett att samtal med enheten inte givit önskade resultat.

Det har inte identifierats brister i några av klagomålen, förskolorna eller skolorna har följt Skollagen. I några av klagomålen har det dock framgått att kommunikationen och dialogen mellan personal och föräldrar har varit ett utvecklingsområde för förskolan eller skolan. Både i Skollagen och Läroplanen för förskolan (lpfö 98) understryks vikten av dialog mellan förskolan och hemmet. Genom en förtroendefull och fungerande kontakt med hemmen kan förskolan skapa förståelse för sin verksamhet och för de olika inslag som ingår där.

2014 inkom endast ett klagomål till Järfälla kommun, vilket betyder att klagomålen har ökat under 2015.²

² I rapporten för likabehandling för 2014 lämnades felaktigt uppgiften att elva fall av klagomål inkommit.

8. FOKUSOMRÅDEN FÖR 2016/2017

Kränkningsärenden

För läsåret 2016/2017 bör den centrala förvaltningen utarbeta en strategi för hur arbetet med nedanstående punkter kan bedrivas så att upplevda händelser om kränkande behandling anmäls och följs upp enligt Skollagen, kap 6 §10.

- alla anställda är väl förtrogna med anmälningsplikten och tar ansvar för att denna följs, enligt Skollagen, kap 6 § 10,
- att alla anställda är väl förtrogna med Järfälla kommuns rutiner för anmälan av kränkande behandling och tar ansvar för att denna följs
- alla förskolechefer och rektorer är väl insatta i deras övergripande och särskilda ansvar enligt punkterna ovan och tar ansvar för att dessa följs
- huvudmannen säkerställer att alla anställda får utbildning i LISA-systemet samt förbättrar de administrativa rutinerna.

Skoltoalletter, duschar och omklädningsrum

Likabehandlingssamordnarna för respektive enhet i grundskolan ska leda arbetet med att se till att extra åtgärder vidtas för att komma till rätta med den oro och otrygghetsproblematik som finns både på skoltoaletterna och i duschutrymmen och omklädningsrum i skolorna. Detta gäller även de fristående grundskolorna som finns i kommunens lokaler. De extra åtgärderna ska baseras på vad enheternas kartläggning visar. Detta behöver vara ett fokusområde för likabehandlingssamordnarna resterande del av vårterminen och under nästa läsåret. Arbetet som bedrivs ska dokumenteras och rapporteras till barn- och elevkonsulenten som i sin tur rapporterar en samlad beskrivning av hur arbetet fortskridit genom nästa årliga likabehandlingsrapport.